

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ XLIX.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Sortorii nefranose nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

Nr. 220.

Mercuri, 1 (13) Octomvre.

1886.

NOU ABONAMENTŪ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Octomvre 1886 st. v., se va începe unu nou abonament, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețul Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„ șese „ 6 „

„ unu an 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci

„ șese „ 20 „

„ unu an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de pân'acum li-se recomandă a însemna pe cupon numărul fâșiei sub care au primită diarulul.

Domnii ce se voru abonă din nou se binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașovū, 30 Septemvre 1886.

În partea de dincolo a monarhiei noastre mișcarea națională este foarte viuă. Noi cești de dincóce, cari amū ajunsū a fi în tóte și pretutindenī privitori pasivi ai marilor isprăvi, ce le facū partidele rasei domnitóre abia putemū avé o idee clară despre vioiciunea și energia, cu care se luptă naționalitățile slave din Cislaitania pentru egala lorū îndreptățire.

Adevăratū că naționalitățile din Austria suntū sprijinite de curentulū, ce domnesce ađi în sferle guvernamentale din Viena pentru egala îndreptățire, și afară de acésta le mai ajutoră și alte împrejurări, dintre cari vomū aminti numai, că tóte naționalitățile întimpină unū razimū puternicū în autonomia provincială a diferitelorū țeri, care, deși în modū restrinsū, este recunoscută și respectată de către guvernulū centralū. Cu tóte aceste popórele nemaghiare din statulū ungarū ar puté în multe se ia esemplu dela Slavii din Austria, mai alesū în ceea ce privește energia în apărarea drepturilor lorū.

Dér nu avemū de gândū astăđi a face o paralelă între luptele naționale de dincolo și cele de dincóce, ci vomū se vorbimū de mișcarea ce a produs' o cea mai nouă ordonanță a ministrului de justițiă br. de Prazak în tótă Austria.

Ordonanța din vorbă nu este lungă ca ordonanțele unguresci, dér este cu atătū mai cuprindétóre. Ea privește egala îndreptățire a limbei diferitelorū popóre în justițiă. În câteva rânduri ordonă ministrulū Prazak, ca dela 1 Ianuaru 1887 curțile de apelū se dea afară decisiunile lorū în limba părților, conformū prescrierilor esistente, deadreptulū și nu numai prin traducere. Numai în acélū casū se admite traducerea când decisiunea trebuie se se dea în amēdouē limbele țerii.

Nu încape îndoielă, că prin acéstă măsură s'a făcutū unū pasū însemnatū în executarea egalei îndreptățiri naționale și de limbă a popórelorū din Austria. Se 'nțelege că Nemții supremațiști strigă ca din gura șerpelui, că cabinetulū Taaffe, care în timpulū din urmă părea că voiesce se se ferescă de „curentulū slavū“, înótă éráși cu tótă puterea în apele federalistice.

Unulū din corifeii centraliștilorū a ăisū în cameră, că noua ordonanță este o „lovitură de sēcure dată unității administrațiunei“. Foile germane lamentéză, că acum limba cehică va deveni și limbă a serviciului interiorū administrativū și se plângū amarū, că ministrulū Prazak voiesce se siléscă pe funcționarii nemți, cari tră-

iescū printre Cehi și printre Sloveni, se învețe limba cehică și slovenă. Nu vorū se înțelegă Germanii, de ce se nu fiă de ajunsū cunoscința limbei lorū, care este atătū de superióră limbelorū slave.

Foile centraliste mai amenință și cu o crisă interioră, care, ăicū ele, va fi nedelaturabilă decă se va urmări direcțiunea indicată de ministrulū Prazak. Agitațiunea între Nemții Austriei este în adevărū mare, mai alesū de când le-a imputatū principele de Bismark, că nu suntū destulū de energici în apărarea preponderanței lorū. Cu tóte aceste nu credemū, că se va puté produce așa ușorū o crisă interioră, după ce cabinetulū Taaffe procede cu atăta băgare de sēmă la realizarea programului sēu.

Încetū dér sigurū. Acésta pare a fi devisa comitelui Taaffe și probabilū că cu tactica lui va și reuși, căci dēnsulū este póte singurulū omū de statū din întrégă monarhia, care posedea cea mai deplină încredere a monarhului.

Marea întrebare este acum, până unde voiesce se mérgă guvernulū Taaffe cu sistemulū sēu, căci vedemū, că elū se lovesce, aci de tendințele suprematiste și centraliste germane, aci de pretensiunile de dreptū publicū ale Cehilorū.

Foile germane pretindū, că după descentralizarea administrativă, ce se execută acum încetulū cu încetulū va urma sigurū descentralizarea de dreptū publicū, care va fi identică cu adevăratulū federalismū.

În orī și ce casū naționalitățile nemaghiare din statulū ungarū se potū numai bucura de progresele ce le face în Austria egala îndreptățire națională și de limbă, căci cu atătū mai curēndū va trebui se soséscă împērăția ei și în țerile corónei s-lui Stefanū.

Muntenegru și Bulgaria.

„Glas Cernagorsca“, organulū oficialū alū guvernului muntenegrēnū, se rostește în cele din urmă și elū asupra cestiunei bulgare și publică unū articolū sub titlulū: „Muntenegrulū și Bulgaria“, în care ăice, între altele:

Repausatulū mare Țarū liberatorū putea cu dreptū cuvēntū se se aștepte, ca nepotulū sēu, principele Alesandru, se corespundă într'unū chip demnū înalțelorū și binevoitórelorū sale intențiunī. Dér în curēndū se dovedi, că în vinele principelui Alexandru nu curge sänge slavū. Nicī trebuințele naturale ale țerei guvernată de dēnsulū, nicī numeroasele și prețioșele amintiri istorice, nicī datorria de recunoștință pentru darulū Corónei ce purta pe capū, n'au pututū se reziste furiei curentului sängelui germanū, care impinse pe principele Alexandru a-și deschide urechia la indemnurile secrete d'a desbina Bulgaria de patria mamă și de slavismū, d'a ația ura contra poporului care vērșase riurī de sänge pentru Bulgaria, împingēnd' o se satisfacă interese și scopuri străine. Era peste putință că e asemenea procedere se n'aibă urmări. Bulgaria, adusă într'o pozițiune atătū de falsă și de ne naturală, zăcū până când fū dată afară cauza bólei...

Acum Bulgaria este vindecată, a fostū redată sieși și slavismului. Că se făcū acésta, nu se datorește recunoștință decătū aceluia, care o liberă de jugulū străinū și o aduse dela mórte la viață. Felicitămū pe Bulgari, frații noștri naturali, pentru acésta din fundulū inimiei. Acum depinde de dēnsii pentru ca vindecarea se le fiă complectă, pentru ca se se țină și se se întărescă pe picioarele lorū. Nu ne indoimū cătuși de puținū că vomū ajunge la acéstū scopū. Acum, cu forțele lorū naturale, au scăpatū de orice legăturī, sängele lorū îi va împinge spre acélū isvorū de unde le-a venitū viața și renașcerea; ei se vorū grăbi a restringe și întări acele legăturī ce-i légă naturalmente cu mama întregului slavismū, vorū readuce carulū statului pe adevărata cale slavă. Dér, atătū pentru noi cătū și pentru celelalte state slave din peninsula balcanică, este o învățătură acéstă mare ex-

periență făcută de Bulgaria. Învățătura este acésta. Fără o aspră pedepsă, care trebuie se vină mai curēndū sēu mai târđiu, nu póte fi urmată o politică nenaturală, care este contrariă sängelui, spiritului și tradițiunilor istorice ale poporului; că nu se cuvine a sfișia legăturile naturale ce légă rudele cu rudele și a le întemeia pe aceia, cari ăicū că suntū prietenii noștri, dér cari nu-și facū decătū treburile cu noi și prin noi; că este o ruină formală d'a se lega pe sine și sórta poporului de vrășmașii naturali, deórece adevărata libertate și independință a țerilorū slave nu póte se fiă asigurată decătū numai atuncī când suntū unite între dēnsele și se află sub marea umbră a mamei slave care, nu numai că nu se amestecă în libera dezvoltare interioră a vieții lorū naționale, dér încă, după cum vedemū lămuritū, nu permite nicī altora se rupă tinerile ramuri verđi din marele pomū alū slavismului.

Complotulū contra regelui Milan.

În cercurile politice din Pesta se vorbesce de câteva ăile, că pe teritoriulū Ungariei, anume în Pazua veché, fosta graniță a Petruvaradinului, aprópe de Mitrovița, s'a datū între Sērbii de acolo de urma unei întinse conjurațiunī contra vieții regelui Milan. Precum se ăice, era vorba se prinđă pe regele la întórcerea sa din Ungaria acasă la Belgradū și se-lū siléscă se abdică sēu se-lū facă se dispară.

E greu a stabili adevărulū acestorū sgomote, dér nu se póte nega că isvoréscū din cercuri bine înformate. Poliția statului a luatū cele mai întinse mēsurī pentru siguranța persoanei regelui, cătū timpū va sta în Ungaria și în Alba regală s'a recviratū chiar miliția. Se pare, ăice „P. Lloyd“, că guvernulū are de mai multū timpū cunoscință despre astfelū de uneltiri și șeful poliției statului, consiliarulū ministerialū Iekelfalussy, a călătoritū acum câteva săptămāni prin ținuturile locuite de Sērbī în Ungaria sudică. Atuncī se istorisea că s'a datū de urma unei organizări îndreptate contra regelui Milan, ale cărei fire se întrunescū regulatū în mânăle farmaciștilorū locali din acele ținuturi. De atuncī lucru s'a liniștitū, până când în ăilele acestea la scirea despre sosirea regelui Milanū pe teritoriulū ungarū începū a se vorbi éráși despre complotū. Se speră că aceste sgomote se vorū dovedi ca false, deși isvoréscū din cercuri demne de cređutū.

Afacerea Janski.

Partida guvernamentală a ținutū Vinerea trecută o conferință, în care s'a raportatū rezultatulū comisiunei de petițiunī asupra petițiunilorū adresate dietei în afacerea Janski. Conferința a hotărítū se priméscă neschimbată decisiunea comisiunei, ce amū comunicat' o în ăilele acestea. Totodată s'a mai luatū hotărירה, ca se nu se provóce o desbatere în acéstă afacere.

Ministrulū Tisza încă a vorbitū, accentuândū în modū energicū, că e îndreptățită camera se intervină la fiă ce ocaziune pentru respectarea și cruțarea simțimintelorū naționale; dér atuncī trebuie ca totū cu aceeași frăgedime se cruțe și simțimintele altora, și nu e bine ca pentru unele casuri neplăcute, ce se întēplă, numai decătū se isbucnescă în cele mai violente espectorări în contra armatei, precum, durere, s'a întēplatū acésta de repețite ori.

După acésta deputatulū Iuliu Horvath comunică, că partida independentă doresce se aducă o propunere în sensulū, ca deputați pentru vorbirile lorū în dietă se nu fiă trași la răspundere în afară de ea; e de doritū ca o asemenea propunere se se priméscă unanimū. Horvath declară cu acéstă ocaziune, că oțierii, cari au luatū parte ca martori ai lui Christen în afacerea duelului, s'au purtatū cu unū tactū și cu o politeță care dovedesce că și ei dorescū o pacnică descurcare a neplăcutei afaceri.

Ministrulū Tisza ăice că și elū ține la principiulū, că deputați pentru vorbirile lorū în dietă nu potū fi trași la răspundere în afară de ea, cu scopū de a-i intimida, nu numai de singuraticī, dér nicī de tribunale sēu de ori ce altă autoritate; ca intimidare deputa-

ților se consideră nu numai o provocare la duel, ci și o Katzenmusik sau orice altă demonstrațiune îndreptată contra libertății sau siguranței deputatului. Dér această intința imunitate a deputatului presupune două condițiuni foarte esențiale: întâiu ca deputatul, ori cât de aspră ar fi critica sa, să se mărginească numai la critica lucrului și persoanele să le aducă în discuțiune numai intru cât privește activitatea lor publică; alu doilea ca în critica sa față cu persoanele să nu trecă peste granițele trase de cercurile culte. Camera însă nu se poate exprima că în ce casuri se poate duela sau nu un deputat, căci camera poate sta numai pe baza aceea, că duelul peste tot și în toate casurile e o acțiune oprită de legi. Ér decă camera s'ar exprima, că deputatul, ori cât de ofensător ar vorbi, nu e obligat a da satisfacțiune, atunci s'ar sancționa de mai nainte orice bătăranie și s'ar da unor elemente fără frâu un salvas conductus formalu. Asta ar fi necavalerescu, să ia camera sub scutul său orice atacu necuviinciosu. Deputatul ar fi espus neplăcerii d'a fi și elu insultat și chiar elu ar cere satisfacțiune. Camera nu poate face altceva decât să aplice strictu regulamentul ei, oprindu pe deputat a trece cu expresiunile peste margini și desaprobandu-lu energeticu. Revisuindu-se regulamentul putemu introduce în elu și avertismentele protocolare. Din motivele espuse, orice propunere d'a se aduce în discuțiunea camerei întâmplările cunoscute va fi respinse.

Conferința a decisu, ca cu nici un chipu se nu se primescă discutarea acestei afaceri în cameră.

SCRILE ȚILEI.

Intr'o corespondență din *Bucuresci* către „Pester Lloyd“ se spune că însărcinatul de afaceri alu ambasadei austro-ungare din Bucuresci, consilierul de legațiune Heidler cav. de Egeregg, a imănatu regelui României o *scrisore autografă* din partea monarhului nostru. Corespondentul dice că scrisorea nu are numai însemnătatea unei politete, ci și însemnătate politică, denotă o strinsă apropiere a României de Austro-Ungaria.

—x—

Poliția din Viena a descoperit și arestatu la 3 Octomvre o *bandă de anarhiști* compusă din vre'o 20 de lucrători, cari se ocupau cu fabricarea materiilor explozibile, cu scopul de a incendia în noptea de 3 spre 4 Octomvre nisce prăvălii de lemne și câteva edificii publice precum și de a arunca bombe asupra mulțimei ce s'ar grămădi. Poliția a prinsu o cantitate ore-care de dinamită, pumnale și bombe. S'au găsitu cinci klg. de dinamită sub podul drumului de feru dela Penzing. Câți-va din anarhiștii arestați au făcutu deja mărturisiri.

—x—

Representanții membrilor tribunalului de onore militar din *Cinci-Biserici* consideră afacerea cu *Komjathy* ca rezolvată în urma declarațiunii reprezentanților acestuia, că numitul deputat nu se 'ndoesce de procederea corectă a tribunalului și că respinge imputarea că a voit să ofenseze pe membrii acestuia.

—x—

Posiția în care se află libertatea și siguranța cetățenilor față cu gendarmeria ungară a ajunsu de nesuferibilă — dice „Ellenzék“. E vorba de noue *brutalități comise de gendarmi*. În comitatul Vesprimului gendarmii au bătutu pe un om până l'au lăsatu pe jumătate mortu. Mai multu încă, în comuna Kis-Ujszállás

un gendarmu a descărcat pușca asupra economului Ștefanu Balogh și l'a omoritu, ér gendarmul — după cum scria „Egyetértés“ — nu este arestatu. În comuna Diviciori — după cum scria „Veszp. Füg. Hirl.“ — gendarmii de acolo au prinsu pe nefericitul Carolu Makkay, care era bănuitu de furtu, și pentru a-lu sili la mărturisirea faptului au luat cleștele și i-au smulsu din rădăcină unghia dela unu degetu alu mânei.

—x—

În *Galiția* a circulat șilele acestea unu *apelu*, care indemnă poporul să *măcelărească pe Jidovi*, dicendu că așa a hotărît dieta din Lemberg și Maieștea Sa monarhul. Prin energicele măsuri ce s'au luat, s'a descoperit și s'a arestatu autorul apelului; elu e fiul unu măcelaru și birtașu.

—x—

Foiei unguresci „*Debreczen*“ i se intentase *trei procese de presă*: 1. pentru lesa-maieștate, 2. pentru vătămarea unu membru din casa domnitoare, 3. pentru vătămarea armatei. În șilele acestea s'au sistat toate trei procesele. — Réu nu ne pare pentru că aci e vorba de libertatea pressei. Unu lucru însă ne măhnesce: de ce nu se măsură cu aceeași măsură și foiloru nemaghiare?

—x—

La serviciul divin oficiat în Clușiu în memoria celor 13 martiri unguri dela Arad a luat parte și *Moldovanu Gherguțu*, profesor de limba și literatura română, fără să le cunoască, la universitatea din Clușiu. — Dér la parastasele martirilor români din 1848 și 1784 luat-a vr'odată parte „profesorul“ de limba și literatura, de care nici nu visază?

—x—

Mercuri sera, în 13 Octomvre n. între actele piesei teatrale ce se va juca, d-lu *Iacobu Nagy*, renumitul fluerist, va concerta în teatru de aci, fiindu acompăniat de orchestră. Programul e: 1) *Potpourri-Phantasie* asupra imnului ungurescu „*Szozat*“ și melodiei slave, duetu în terțe, sub titlul „*Capitularea la Șiria (Vilagoș) 1849*“, compusă și esecutată pe flueru românesc de concertist. 2) *Introducere și variațiune* asupra „ultimelor gânduri“ de Carol Maria Weber, compusă și esecutată pe vechiul flueru slav. 3) *Unu tablou din Valea Hătegului în Transilvania*: Unu ciobanu deșteptându-se din somn, nuși vede oile. Elu cântă din fluer și cântându aude ecoul, mirându-se, cine îi răspunde la cântarea sa. Unu turistu englesu îl admiră, părându-i-se că aude cântarea când în apropiere, când în depărtare, compusă și esecutată solo pe flueru de concertist. 4) *Fantasiă* asupra cântecelor populare unguresci și variațiune asupra ciardașului, compusă și esecutată de concertist.

—x—

Prefectul comit. Arad și Caraș-Severin, Carolu *Tabajdy*, a murit în urma bolei de care suferea de mai multu timp. — Dumneșu să-i ierte păcatele!

—x—

Între *viriliștii* din comitatul *Albei de jos* celă dintai este episcopul rom. cath. din Alba-Iulia, care plătesce dare pe anu 8155 fl. v. a.

—x—

Scirea ce amu publicat'o în Nr. 215 alu foiei noastre despre acei doi *flăcăi șecui* din Cernat, cari au aruncat pe stradă cu petri în omeni, s'au luat după băteii din școlă cu cuțitele și au spartu ferestrele învătătorului Oancea, a produsu mare indignațiune între „patrioții“ dela „*Kolozsvari Közlöny*“, nu pentru faptele acelor flăcăi, ci — pentru că le-amu dat publicității, deși noi n'amu făcutu altă observațiune decât: „Mai trebuie

comentarii la asemenea sălbătēcii?“ toate celelalte fiindu ale corespondentului, care va fi sciindu bine de ce le-a făcutu. Intr'unu articolu jidovii dela foia ungară clușiană guvernamentală iau în apărare faptele celor doi Șecui, adresându-ne noue nisce injurături surugesci, pe care pentru respectul cetitorilor noștri și alu foiei noastre ne este cu neputință să-i murdărimu colonele diaru-lu nostru reproducându-le. Asemenea expresiuni ca ale foiei clușiane aparțin „literaturei“ scandalose.

—x—

Cetim în „*Gazeta Poporului*“ dela 28 Septemvre: „Din *Bozovicu* ni se scrie, că profesorul de limba maghiară dela școlile de stat de acolo, d-lu *Gramu*, în Dumineca trecută a dat de scire poporului că d-sa este aplicat a învăța pre ori și cine limba ungară, fără plată! Urmarea acestei publicări a fostu, că toți *Țiganii* din comună și din juru au năvălitu la școlă, astfel încât Românii nici că mai au locu. De altă parte éra, frica părinților români e atât de mare, că copii lor se voru umplu de ceva din cauza necurăteniei Țiganilor, încâtu nici că-i mai trimitu la școlile de stat, ca să învețe carte ungară!

—x—

Diarele din *Klagenfurt* ne aduc raporte despre strălucitul succesu alu d-șorei *Elena Pădure* pe scena teatrului de acolo.

—x—

Proprietarii de păduri, cari, în înțelesul §-ului 165 articolul de lege XXXI: 1879, voescu a exploata păduri în anul viitor și voescu totodată a primi dela stat arbori tineri pentru plantațiune au să-și înainteze cere-rile loru ministerului de comerci celu multu până în ultima și a luni Decemvrie a. c.

—x—

În noptea de 26 Septemvre a ars în *Iași* circulu Richter cu garderoba și echipamentul scăpându numai caii, hotelul „*Europa*“ și încă o casă. Pagubele se urcă la 250,000 franci.

—x—

Astă seră Marți se va juca la *teatru germanu* „*Contele Waldemar*“, dramă originală în 5 acte de Gustav Freitag. Piesa e din repertoriul Burgteatrului din Viena.

Din dieta ungară.

În ședința dela 9 Octomvre n. a camerei deputaților s'au adus în dezbateră adresele și petițiunile a 12 comitate, 4 orașe, 8 adunări populare și a presidiului partidei dela 1848 a Bekeșului.

Geza *Polonyi* cere să se cetască mai întâiu preinaltul autografu, la care se referese decisiunea comisiunii de petițiuni, precum și patriotica petițiune a comitatului Borsod.

Ministrul *Tisza* cere, ca în privința autografului să decidă camera prin votare și să refuze propunerea d'a se ceti, fiindu că nu e motivu. Petițiunea se poate ceti.

Ignatz *Helfy* nu înțelege de ce ministrul se opune cetirei autografului, care nu e unu act secret și nu e adresat lui Coloman Tisza ca proprietaru alu Bihorului, ci ministrului președinte alu Ungariei.

Akos *Beothy* dice că e necesaru să se depună autografu pe biuroul camerei și să se cetască. Asta o cere demnitatea coronei și vața camerei. Aci nu e vorba de autenticitatea autografului, ci de demnitatea camerei. Se alătură la propunerea lui Polonyi.

Ministrul *Tisza* dice că sunt autografe pre-inalte adresate camerei, și autografe care nu se comunică ca-

FOILETONU.

Moșii și Istrienii

IV.

Vocabularul cuvintelor în cari n se preface în r. (Urmare)

Baremî=măcaru. Se mai usiteză și *bateri*; d. e. *bateri* de mi-ai fi spusu.
belfee=sunt lemnele cari împreună polița cu cerdița la jugu.
bitușă=blană (bundă) făcută din piei de oiă și fără mâneci.
blag și *vlagă*=bogățiă
blem=mergemu; se întrebuinteză numai singură forma acesta: *blem acasă*=să mergem acasă
bogăte-ori=destule-ori; d. e. i-am spusu de *bogăte-ori* să nu mērgă în cutare locu.
bolf=bolovanu
boholt=furtună mare
borăi și bornăi=sgomotul ce facu vitele când simțescu pericolul în apropiere.
brâncă=mână
boscoane=farmece
boscomelniță=fermecătoare, vrăjitoare
bucina=urta; d. e. aușit cum *bucina* lupii.
bufui=a se împinge cu pumnul.
buleandră=femeă depravată.

C.

Căce=de ce; căce (de ce) n'ai fostu la tērgu?

căceș=de aceea; căceș (de aceea) n'am voitū.
cărăcă=sbate; d. e. ia-mē în cărcă
cerdiță=partea de susu a plugului
chiercui=a se ciupi, a se imbrânci; se dice cu deosebire despre feciori și fete.

ciorfă=căpătână de varză
chitoare pl. chiotori=baerile dela cămăși.
cetină=frunza bradului
cetiniș=pădure tēnēră de brad.
chitingan=incetisoru; d. e. mergi mai *chitingan*.
clisă=slănină; se mai dice și *lard* dér numai slăninei forte grase

colăcări=spiona
crâmpiță=causă; d. e. ce crâmpiță mai ai la judecătoria

curbului=scotoci
cură=a fugi d. e. *nu cură după mine* = nu fuge după mine.

cușede și nu se cușede = se cade și nu se cade; cuvine și nu se cuvine
a custa=a trăi; d. e. *se cuștă cu bine*=să trăești cu bine. Acestă salutare e desu întrebuintată în munți.

D.

Dustuși=spiona
deafirea=de cinste, de omenie; d. e. om deafirea dincolo de an=anțertu
dudăi=a goni prin sgomotu.

F.

Fărină=făină
fărtăuze=glume necălite (glume prōspete)

fănlă=fisionomiă
făușel=ou, d. e. făușel de găină. Acestu cuvēntu se aude exclusiv în Albacū-Arada
fiștacuri=povești; asemenea se aude numai în comuna Albacū-Arada d. e. hai să mergem în fiștacuri

fură și fo=sunt două forme prescurtate a verbului *a fi* în locu de fuseseră și fostu d. e. ei fură irainte a oacea=ei fuseră înainte aici; elu a fo în vēr dlealului=elū a fostu în vârfulu delului.
frustă=parcelă de pământu.

G.

Gălgară
babură } o flacără forte mare
bobotaie }

glumbă=glumă
glumbi=glumi
godinaș=un purcelu tineru
grămadare } o grămaă de petre la unu locu și grohotă } așețate
grosrior=smântână
guri și gui=a se sui; d. e. când vē guriți, séu guiți a munte

H.

„Heite focu!“=o esclamare de compătimire și admirare
hoancă=atundătură naturală mai mare sau mai mică lipsită de apă dintre două deluri.

merei, nu pentru că ar forma un secret, ci în puterea naturii cauzei.

Emeric *Hodossy* e de părere, că autograful, ca orî ce document, trebuie să se aducă la cunoștința imediată a forului competent.

Președintele: Regulamentul camerei nu ține ca singuraticile acte să se citească la dorința singuraticilor deputați. Nu rămâne alta decât să decidă camera prin votare.

Iosif *Madarasz* se alătură la propunerea lui Polonyi. E o datină constituțională ca rugarea unui deputat d'a se ceti un document să nu se respingă.

Otto *Hermann* intervine pentru propunerea lui Polonyi.

Președintele întreabă camera, dacă primesce sau nu propunerea lui Polonyi.

Ministrul *Tisza* observă, să n'are nimic contra întrebării, d'ar aci e vorba de un pre-inalt autograf și nu de un rescript.

La votare, propunerea lui Polonyi se respinge de docila majoritate.

Camera trece apoi la adevărata desbatere asupra petițiilor.

Raportorul Edmund Gajary: Afacerea, la care se referă petițiunile, va da un interesant adaus la istoria dreptului public al timpului nostru. Incununarea mormântului unui general cădută implininduși datoria... (Mare larmă în stînga extremă. S'auzim: în dreapta.) Nu după ideile mele, onorată cameră! (Larmă și neliniște în stînga extremă. Strigăte Jos! Afară cu el! Coloman *Thaly:* Falsificator al istoriei!)

Președintele: Rogu pe d-nii deputați să aibă răbdare. Abia suntem la începutul desbaterei.

Coloman Thaly: Bombardarea Peștei a fost o datorie!

Raportorul Gajary: Numai reaua voință poate da un astfel de sens vorbelor mele, cum a dat C. *Thaly.* (Mișcare în stînga extremă.) Înțeleg datoria ce și-a implinit-o respectivul general față cu armata. (Larmă în stînga extremă.) Așadere. Incununarea unui general cădută pe câmpul de luptă (Strigăte în stînga extremă: Asta' altceva!), mai departe pensionarea unui general și înaintarea altui general sînt de considerat deoparte ca un act de pietate al camarazilor, de altă parte ca o manifestare a dreptului comandantului suprem. (O voce în stînga extremă: Trebuie să învețe mai înteu dreptul public unguresc!) Nu dela dumneta, d le deputat, căci ar trebui să'ă seiu reu! Amintitele fapte însă au avut importanța ce le-au atribuit simțământul de sine al națiunii și alipirea ei către instituții și cu tôte insinuările ce au pornit din aceea parte a camerei... (Strigări în stînga extremă: Cu drept! cu nedrept și în mod necuviincios... (Strigări în stînga extremă: Le-au meritat! Jos! Să ni se dea alt raport!)

Președintele: Raportorul își face datoria!

Raportorul Gajary: Nu e de mirat, că o partidă a țării, în al cărei program dela început a figurat armata de sine stătătoare, exploată această ocaziune pentru promovarea principiilor ei. Ore e nevoie să se schimbe constituțiunea, precum se cere în petițiunea? Cere interesul național să luăm dispozițiuni legislative, precum se ține în petițiuni? Ministrul președinte a arătat vederile guvernului, în camera la 24 Mai, în afacerea Ianski. (Strigări în stînga extremă: N'au mulțamit pe nimenea!) Declarațiunile sale au fost aprobate unanim de tôte partidele (Larmă în stînga extremă) și au dus la con-

vingerea, că afacerea Ianski s'a rezolvat spre liniștirea partidelor politice, ba a întregii națiuni. (Larmă în stînga extremă). Veniă apoi regretabilele tumulturi și demonstrațiuni de stradă, interpelările, răspunsurile ș. a. se părea că constituțiunea ungară e zidită pe năsip. (Strigări în stînga: Așa e! Asta o țicem!) D'ar aceste ipoteze le imprăștiă pre inaltul autograf (Strigări în stînga extremă: Unde e? Să-l vedem! Nicl nu există!), care vorbește de respectarea drepturilor și legilor fundamentale ale națiunii. Moțiunea comisiunii de petițiuni se bazează pe acest pre inalt autograf. (Strigări în stînga extremă: Unde e? Să-l vedem!) Armata nu poate fi un factor de sine stătător în stat (Strigări în stînga extremă: Totu asta o țicem și noi!), ea e numai un organ subordonat coronei și legislativei, pentru ajungerea esclusivă a acelor scopuri ale statului care trebuie să se aducă la valoare prin armată. Ea trebuie să v'edă marginele legale, pe care nu e ertat să le trecă. (Strigări în stînga: Așa e!)

Președintele: V'ed rogu a nu intrerupe pe orator în fiecare moment.

Raportorul Gajary: Autograful arată datoria armatei. Recomand moțiunea comisiunii spre primire, (Vii aprobări în dreapta) ca în puterea autografului, legislativa să nu ia nici o dispozițiune în nici o direcțiune exprimată de petiționar. (Va urma.)

Ultime sciri.

Sofia, 9 Octomvre. Autoritățile judiciare din *Eski-Zagra* sînt pe urma unui complot atribuit influinței streine. Mai mulți foști avocați și șefi de brigand ar fi fost plătiți cu scop de a organiza brigandergiu în mai multe puncte ale țării. Organizații speră că aceste noi dificultăți ar pute aduce o intervențiune streină.

Sofia, 9 Octomvre. Guvernul bulgar a r'omis o circulară reprezentanților puterilor rugându-i a invita pe naționali lor să se abțină de a se amesteca în alegeri, și adăogîndu că orice amestec de genul ăsta va fi pedepsit cu espulsarea. Agenția rusescă protesteză contra acestei comunicațiuni și termină această protestare țicîndu că are onore a preveni pe ministrul afacerilor streine că până la primirea instrucțiunilor generalului *Kaulbars*, privitoare la incidentul ce s'a ridicat, orice schimb de scrisori între agenția rusescă și guvernul bulgar este intrerupt. O copie de pe nota de față se va comunica reprezentanților puterilor.

Pesta, 9 Octomvre. (Camera deputaților) *D. Helfy* interpelă pe guvern în privința declarațiunilor făcute de *d. Tisza* relativ la modul cum ministrul afacerilor streine înfățișeză misiunea activă a generalului *Kaulbars* în *Bulgaria*.

Ruscuc, 9 Octomvre. Generalul *Kaulbars* a primit erî două deputațiuni; cea d'nteu era compusă din partizanii guvernului, avîndu în frunte lor pe primarul orașului. Generalul, care se dusese în grădină pentru a primi această deputațiune, p'arși într'un mod destul de bruscu pe vizitatorii săi, căci cele d'anteu cuvinte schimbate numai lăsară nici o îndoială asupra imposibilității de a se înțelege, și intră în apartamentele sale, unde f'ă introdusă

mai t'arziu o deputațiune compusă din partizanii de ai Rusiei. Generalul le ținî o alocuțiune în termeni analogi cu acei ce se va servi la *Sofia* și aiurea pentru a aminti intențiunile țarului. De dimineță, colonelul *Tilov* venise să salute pe generalul și-i anunțase visita oficerilor pentru după am'ed. D'ar pe la orele trei reveni și se scusă că nu p'ote presenta pe ofiterii garnisonei. În orașu această abținere a ofiterilor e explicată în mod diferit. Unii o atribue unor ordine venite din *Sofia*, alții unei rezoluțiuni luate de oficeri înșiși într'o întrunire ce o ținură cu o țic mai înainte. De altminteri spiritele sînt at'at de surescitate în c'at e greu a se face o opiniune cu totul esactă asupra situațiunii.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans. *)

SOFIA, 12 Octomvre. — *Candidații guvernului au fost aleși* pentru marea Sobraniă în mare majoritate. În interiorul țării încă a obținut guvernul o însemnată majoritate, anume în *Rumelia* nici un singur contracandidat n'a reușit. În *Varna* și în *Vidin*, unde sînt consulate rusești, s'au întemplat uneltiri asemenea celor de aci. În *Vrața* și în *Beleslatina* populațiunea s'a abținut dela alegeri. În *Dubnița* subprefectul și am'endoi candidații guvernului au fost omorîți de foști șefi de brigand. De altminteri e liniște pretutindenea.

Generalul *Kaulbars* a sosit în *Șumla*, unde un meeting, la care au luat parte vr'o 10,000 de omeni, s'a exprimat contra lui și în favoarea guvernului.

S'au ales până acum 450 candidați ai guvernului și 20 *Zancoviști*; rezultatul a 50 de alegeri încă nu e cunoscut.

LIPSCA, 12 Octomvre. — Tribunalul imperial a respins apelul făcut de conducătorii socialiști *Bebel* și *Vollmar* în contra sentinței tribunalului țării din *Freiberg*, care i-a condamnat la 9, respective 6 luni închisore.

Mulțamită publică.

Cu ocaziunea ținerii cursului de industria de casă: aurit și colorit din Santejude, pentru a pute participa și subsemnatul, fuii ajutat cu aruate contribuiri benevole din partea mai multor bărbați marimonioși.

Mulț stimații domni contribuenți sînt următorii: *I. Petricu*, protopresb. 6 fl., *Diamandi Manole* 5 fl., *Frații Stănescu* 5 fl., *N. N.* 2 fl., *Dimitrie Ionciovicu* 5 fl., *Petr. M. Zănescu* 5 fl., *Simeon Damianu* 2 fl., *I. A. Navrea* 2 fl., *N. N.* 1 fl.

Îmi iau voiă a le exprima și pe această cale căldurosa mea mulțamită și recunoștință pentru marimonioșii sprijin cu care au binevoit a mă incuragia la ajungerea scopului în direcțiunea înmulțirii cunoștințelor mele în folosul instrucțiunii școlare, avîndu noi cu toții convingerea nestrămutată, că pe viitor și școla română va trebui să se completeze și în partea practică planul de învățamînt și educațiune introducîndu ca studiu obligat și industria de casă, care până acum, înc'at se p'ote sci, lipsese cu desăv'ersire mai pretutindenea.

Brașov, în 14 Sept. 1886.

C. Mușlea,
înv'etător în *Brașovul* vechiu.

Editor: *Iacobu Mureșianu.*

Reactor responsabil *Dr. Aurel Mureșianu*

horliscă=locu steril
hurduca=a face sgomotu.

I. J.

ice=dice; verbul acesta se întrebuinteză în vorbire mai cu semă lipsit de consonanta d; d. e. ice iceam, ise, iseși etc.

imblă=umblă
îmburda=r'eturna

ime=uită-te; privește d. e. ime măi ce mirure=privește mă ce minune
incălete și încăletele=incăi, măcaru dacă d. e. încălete de mi-ai plăti datoria=măcaru dacă mi-ai plăti datoria.

îndălu=incepe; d. e. o îndăluită a ninge=a început a ninge
indrănci=reșfăța, d. e. ce prunc indrăncit=copil r'efătat

incirpa=insănătoșă, d. e. incirpatu-te-ai? insănătoșatu-te-ai? improbodi și inv'elul d. e. improbodește-te bine că e frig=imbrobodi inv'elue-te bine că e frig.
intraeri=in bătae de joc; de exemplu: elu mă ia intraeri=nu voește să mă înțelegă, seu decă voește atunc mă batjocuresce

istanță=piră, cerere, petițiune; d. e. am băgat istanță=am datu cerere, seu l'am p'aritu. Femeile mai de pe la p'olele munților întrebuinteză acestu cuvîntu și ca un fel de injurătură glumită de exemplu: bată-te istanțiile

jalbă=plângere

jinău=prepusu, bănu d. e. am jinău că elu mi-ar fi furat banii.

L.

Lăa=spăla
lancoș, nealcoș, măros=fudulu, superb, m'ndru, măreț

lard=slănină forte grasă.

M.

Mauză=grămadă mare
mătcă=un instrument de lemn ce servește la alegerea untului

măzga=suculu arborilor
mere, mem, meți=sunt nisce forme prescurtate a verbului a merge; în locu de merge, mergem, mergeți

mereoaș=incetinelu, incetisoru, d. e. meri mereoaș=mergi incetisoru

moroaie se numesc femeile despre cari popomoroșniță
rulu crede că s'ar transforma în ie-bosorcaia puri, căni și alte animale și astfel ar strigoe lua laptele dela vaci.

motărcă=femea de r'end
mintenașu=la momentu
miriște=loculu arătoru

munteanu=Poporul până în timpurile mai noi deosebă florinul și chiar și de h'artie în florin de argintu=zlotu de argintu; acesta era florinul care are 100 crițari și în florin de aramă seu zlotu r'eu, care făcea 40 crițari. Acestu din urmă locuitorii munților ilu numeau munteanu, de exemplu: cu c'at dai vaca asta? cu 100 m'nteni. Acestă numire acum se mai p'ote auzi numai din gura b'etrănilor.

N.

Nădăi=presupure d. e. nu m'am nădăit că-i veni la noi.

ni=privește, d. e. ni ce omu m'ndru
nusce=ceva, ore ceva, d. e. hai să-ți spunu nuscel!

O.

A ogoi=a m'ngăiă
a se ogoi=a se ast'empăra, d. e. ogoite-zlotu=ast'ampere-te țeu tu; dă-mi bună pace.

P.

Pări=pocni; acestu termen se întrebuinteză mai cu semă când e vijelie și se rupu crengile și arborii; d. e. auți cum p'arăe p'adurea

pe hăstra și hăsta pe acesta; d. e.: pe hăstra seu pe și pe ista hăsta l'am v'edut aseră

pițiga=pișca
un pic=nițel. puțin; d. e. ast'eptă un pic=ast'eptă puțin, sau dă-mi un pic de p'are — dămi nițică p'ane

poganu=omu tare, omu aspru, iute la fire
poclet=tare și mare
pocăgi=mira; d. e. multu m'am pocăgitu.

podisoru=un scrin ce servă m'ntenilor spre păstrarea documentelor și a banilor
postavă și covată=este troaca în care se frămăntă aluatul pentru p'ane

priponu seu pripor=e o funie lungă cu care se l'egă calul, oia, porcul, vaca, capra etc. la p'ășune

a p'uns=se țice forte desu în locu de a pusu.
(Va urma.)

Bursa de București.
Cota oficială dela 29 Septembrie st. v. 1886.

Bursa de București.			
Cota oficială dela 29 Septembrie st. v. 1886.			
	Cump. vând.		
Rentă de aur 4%	104.90	89—	91 ¹ / ₂
Rentă de hârtă 5%	93.50	96 ¹ / ₂	97—
Imprumutul căilor ferate ungare	152.22	87—	88—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (1-ma emisiune)	99.90	33—	34—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (2-a emisiune)	123.50	103—	104—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (3-a emisiune)	116.50	86 ¹ / ₂	87 ¹ / ₂
Bonuri rurale ungare	104.50	100—	101—
Bonuri cu cl. de sortare 104.50		92—	93—
Bonuri rurale Banat-Timșu	104.50	82 ¹ / ₂	83—
Bonuri cu cl. de sortare 104.25		1025	1035
Bonuri rurale transilvane 104.50		270	275
Bonuri croato-slavone	97.50	215	220
Despăgubire p. dijma de vinu ung.	98.50	15.40	15.60
Imprumutul cu premiu ung.	121—	2.03—	2.05
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	124.50		
Renta de hârtă austriacă	83.85		
Renta de arg. austr.	84.75		
Renta de aur austr.	116.85		
Losurile din 1860	140.40		
Acțiunile băncel austro-ungare	861—		
Act. băncel de credit ung. 288.20			
Act. băncel de credit austr. 276.—			
Argintul — Galbini împărătesc	5.94		
Napoleon-d'or	9.93		
Mărci 100 imp. germ.	61.52		
Londra 10 Livres sterlinge 125.50			

Bursa de București.		
Cota oficială dela 29 Septembrie st. v. 1886.		
	Cump. vând.	
Renta română (5%)	89—	91 ¹ / ₂
Renta rom. amort. (5%)	96 ¹ / ₂	97—
„ convert. (6%)	87—	88—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	33—	34—
Credit fonc. rural (7%)	103—	104—
„ „ „ (5%)	86 ¹ / ₂	87 ¹ / ₂
„ „ „ (6%)	100—	101—
„ „ „ (5%)	92—	93—
„ „ „ (5%)	82 ¹ / ₂	83—
Banca națională a României 500 Lei	1025	1035
Ac. de asig. Dacia-Rom.	270	275
„ „ „ Națională	215	220
Aur contra bilete de bancă	15.40	15.60
Bancnote austriace contra aur.	2.03—	2.05

Pentru o societate renumită de asigurare asupra vieții cu sediul în București se caută

Agenti achisitori romani
pentru România.
Condițiuni foarte avantajoase. Ofertele se adreseze sub:
„Achisitoru Românul“ post-restante. Bucuresti.

Hotel „Europa“

BRAȘOV

în cetate, Strada Vămii Nr. 11.

clădire nouă din anul 1885, înzestrată cu totu comfortul.

Restaurațiune și hală de bere.

Omnibusul hotelului la gară.

Unicul hotelu

comfortabilu din cetate în apropierea pieței.

R. BARTHA.

Publicațiune de licitațiune.

Publicarea de licitațiune apărută în fôia de față Nr. 153, 155 și 156 sub Nr. 1263 (szôlgb.) referitoare la vândarea lemnelor din pădurea „Dumbrava,” pe hotarul comunei Săcelu se înnoesce respect. se repetază, de ôre-ce licitațiunea ținută în astă privință în 30 Septembrie a. c. a percursu fără rezultat și se defige a doua licitațiune pe ziua de 30 Octomvre a. c. la 10 ôre a. m. cu acelu adausu că la acêsta se voru primi oferte și sub prețulu de strigare, primirea rezultatului însu depinde dela hotărîrea reprezentanței comunei Săcelu.

Săliște, 1 Octomvre 1886.

2—3

Pretorele supr. alu cercului.

Avisu d-loru abonați!

Rugămă pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domnii ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

ADMINISTR. „GAZ. TRANS“

CANCELARIA NEGRUȚIU.

în Gherla — Sz. Ujvár — (Transilvania.)

DESCHIDE ABONAMENTE PE ANULU 1886 LA:

„Amicul Familiei.“ Diaru beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Va eși în 1-a și a 15-a și a luni în numeri câte 2—3 côle; și va publica poesii, romanuri, novele, schițe, piese teatrale, studii sociale, asticoli scientifici, amănunte de instrucțiune și distracțiune ș. a. Prețulu de abonamentu pe anul întregu e 4 fl. pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

„Preotulu Român.“ Diaru bisericescu, scolastic și literar. Va eși în broșuri lunare câte 2³/₄—3¹/₄ côle; și va publica articulu din sfera tuturor sciințelor teologice și între acestea de predică pe Dumineci, sêrbători și diverse ocațiuni, mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. Prețulu de abonamentu pe anul întregu e 4 fl., pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Abonanții primesc unele premii de valôre și-și potu procura cu prețuri fôrte reduse tôte opurile din ediția nôstră.

— **Colectanții primesc gratis alu patrilea exemplaru.** —

Totu acolo au apărutu și se află de vândare:

Biblioteca „Săteanului Român.“ Cartea I. II., III., IV. cuprindă materii fôrte interesante și amusante. Prețulu la tôte patru 1 fl.; câte una deosebitu 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fôrte interesante și amusante. Prețulu 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicoară, prof. gimn. Cu portretulu M. S. Regina României. Preț. 15 cr.

Colectă de Recepte din economiă, industriă, comerț și chemie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețulu 50 cr.

Apologiă. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. Partea I. Paulu Hunfalvy despre cronica lui Georgiu Gabr. Șincai. Prețulu 30 cr.

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere, invederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I., II., III. Prețulu broșurii I., II. câte 40 cr.; broșura III. 30 cr. Tôte trei împreună costă 1 fl.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. G. Borgovanu. Prețulu 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volumu de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și aranjate. Prețulu redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese și adnotate de Ioan Popu Reteganulu. Unu volumu din 14 côle. Prețulu 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Branda seu nunta fatală. Schițe din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețulu 20 cr.

Elu trebuie se se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețulu 25 cr.

Puterea amorului. Nuvelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețulu 30 cr.

Herman și Dorotea, după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morar. Prețulu 50 cr.

Economia pentru scôlele populare de T. Roșiu. Ed. II. Prețulu 30 cr.

Petulantul. Comediă în 5 acte, după Aug. Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șuluțiu. Prețulu 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii, după Ernest Legouvé, membru alu academiei franceze. Prețulu 10 cr.

Nu me uita. Colectiune de versuri funebreale, urmate de iertăcian, epitații ș. a. Prețulu 50 cr.

Tesaurulu dela Petrosa seu Cloșca cu puil ei de aur. Studiu arhiologic, de Dionisiu O. Olinescu. Prețulu 20 cr.

Indreptaru teoreticu și practiculu pentru învățamântulu intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), alu învățătorilor și alu altor bărbăți de scôlă, de V. Gr. Borgovanu, profesor preparandial. Gherla. Imprimeria „Aurora.” 1885. Prețulu unui exemplaru cu porto francat 1 fl. 80 cr. Acestu opu cu devisa:

„Totu ce putem arêta, se arêtam pruncilor!” — este dedicat educatorilor și învățătorilor, plâpânde generațiuni a plâpânde generațiuni a poporului român, a acelu popor, ce s'a luptat mai mult pentru limbă decatu pentru vieță. Edițiunea acestui manualu în octav mare cuprindend 341 pagini, tiparu garmondu e frumôsă și tare plăcută ochiului. În modesta nôstră literatură pedagogică, nu aflăm nici unu opu, nici unu manualu întocmitu după lipsele scôlelor nôstre în măsura, în care este acesta; și trebuie se constatam cu

plăcere, că autorulu la redactarea acestui manualu a desvoltat multu zelu împreunatu cu o rară diligență intențiune sinceră însoțită de unu studiu serios și îndelungat prin ce s'a făcutu demn de lauda și sprijinirea publicului român, mai alesu a celor în prima linie interesați, cărora nu hesitamă nici unu momentu a-lu recomanda cu tôte căldura.

Manualu de gramatica limbei române pentru scôlele populare în trei cursuri, de Maximu Popu, profesorul la gimnasiulu din Năsăud. Prețulu 30 cr.

Manualu de stupăritu, de Ioan Costinu. Cu 36 figurî explicative. Prețulu cu porto francat 70 cr

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Micul Mărgăritaru sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesce frumôsă ilustrată, pentru prunci scolarî de ambe sexele. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericesce. Prețulu unui exemplaru broșurat e 15 cr. legat 22 cr. legat în pânză 26 cr.; 50 de exemplare broșate 6 fl., legate 9 fl., legate în pânză 12 fl.; 100 exemplare broșurate 10 fl., legate 17 fl., legate în pânză 22 fl.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru prunci scolarî de ambe sexele. Cu mai multe icône frumôsă. Prețulu unui exemplaru trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl. 100 exemplare 5 fl. (Edițiune pentru greco-catolici și altă edițiune pentru greco-orientali. Să se noteze: care edițiune să cere.)

Visulu pre santei vergure Maria, a Născôtoarei de Dumneșeu, urmatu de mai multe rugăciuni frumôsă. Cu mai multe icône frumôsă. Prețulu unui exemplaru trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Calendar pe anul 1887. „Amicul Poporului“ cu 50 cr. „Noul Calendar de casă“ cu 30 cr. și

„Calendarulu Caliculu“ cu 36 cr. — adausu câte 5 cr. de portpostalu.